

IZLAGANJA

Kardinal Beniamino Stella

SVEĆENIČKO BRATSTVO. ZAJEDNIŠTVO ZA POSLANJE

Kardinal Beniamino STELLA

Kongregacija za kler

UDK: 254 : 262.3[176.2+177.61+226+232.36+
232.931+241.8+248+262.12/.14 +265.4+348][0.005.56/.59]
(042.3)

Izlaganje na znanstvenom skupu

Primljeno: 1. svibnja 2015.

Sveti Otac nas je u više navrata podsjetio na to da ne možemo biti radosni učenici Gospodnji ako se zatvorimo u pastoralni individualizam već je, naprotiv, naglasio «ljepotu bratstva: biti svećenici zajedno, ne slijediti sami Gospodina» (papa Franjo, Govor kleru biskupije Cassano allo Ionio, 21. lipnja 2014.). Stoga je govor o sakramentalnom bratstvu konkretan, opipljiv i doživljen izraz pripadnosti Kristu svećeniku kao učinak svetog reda. Svećeničko bratstvo ne može se prikazati kao niz odnosa jedne kaste ili nekog kluba već kao duhovna obitelj satkana odnosima, koji u Novom zavjetu nadilaze kriterije obiteljske pripadnosti i postaju stvarnost ukorijenjena u nasljedovanju Krista (Lk 8, 21). Ti su odnosi označeni time što jesu i žive kao obitelj u kojoj postoji smisao pripadnosti, susreta, suradnje u poslu, odnosno u službi, i povrh svega, u sreću i osjećajima. Ta se suradnja očituje u blizini, pogotovo u teškim časovima, kao što se trenutci muke i umora na poslu te samoće i fizičke i duhovne boli. Svećeničko bratstvo ne nastaje zbog potrebe ili neke okolnosti sadašnjega vremena (manjak svećenika) nego iz činjenice da smo braća, poslani na isto radno polje, nakon što smo bili formirani u istoj «utrobi», u sjemeništu, i poslani donositi radost i snagu Gospodnju kršćanskim zajednicama iste biskupije.

Ključne riječi: sveti red, svećeničko bratstvo, zajedništvo, poslanje.

* * *

Živimo u društvu izrazito označenom sebičnošću i individualizmom, gdje se odnosi grade i očituju oko interesa, oko privremenih sklonosti, oko prolaznih emocija ili oko neodređena osjećaja »da mi bude bolje« ili da postignem određeni uspjeh. Svećenički odnos, naprotiv, izvire iz činjenice da zajednički dijelimo sakramentalne i duhovne korijene, koji nastaju na dan kada su nam položene ruke; ti korijeni nastoje oblikovati jedno duševno stanje i okruženje u kojem se osjećamo ugodno, a pogotovo radimo bolje. Na taj način radimo zajedno u Gospodnjem vinogradu, odmaramo se zajedno nakon posla, programiramo zajedno službu na Gospodnjem polju pod predsjedanjem biskupa i pod njegovim vodstvom i nadahnućem. Biskup je, naime, u obitelji otac, vođa i savjetnik; jedino nije onaj koji nagrađuje, premda je svojom riječju, primjerom i ohrabrenjem uvijek duhovno prisutan u svećeničkoj zajednici, odnosno obitelji.

Želio bih ovo razmatranje započeti polazeći od samoga naslova kako bi ono odmah pronašlo i svoj pravi kontekst, a to je ono zašto me je Sveti Otac i pozvao u Kongregaciju za kler, tj. život i služba prezbitera. Budući da se radi o vrlo opširnoj temi, danas ću se zaustaviti na jednom vidu te teme, ne sekundarnom, koji se odnosi na narav svećeničkog života, a ne isključivo na načine njegova ostvarenja; naime, riječ je o svećeničkom bratstvu. Ono se sastoji od posebnog zajedništva jer »svi prezbiteri, ređenjem uključeni u red prezbiterata, međusobno su povezani najtješnjim sakramentalnim bratstvom (...), posebnim vezama apostolske ljubavi, službe i bratstva« (*Presbyterorum ordinis*, 8); osim toga, ovo zajedništvo nije svrha samome sebi već je usmjereno svećeničkom poslanju, tako da svatko, s apostolom Pavlom, može reći: »Svima bijah sve da poštopotato neke spasim« (1 Kor 9, 22).

Postoji dakle najtješnje jedinstvo među svim svećenicima ukoliko, nakon što su zaređeni, po življenom bratstvu, očituju ono jedinstvo koje je Krist htio za svoje učenike, tj. da budu jedno kako bi svijet upoznao da je Otac poslao Sina. Stoga se ova veza može smatrati bitnim čimbenikom u životu i poslanju prezbitera te je, »snagom zajedničkog ređenja i poslanja« (*LG*, 28), ona zahtjev koji izvire iz samoga sakramenta svetoga reda. Svećenici u suradnji s

biskupima zajedno brinu ne samo za pojedine mjesne Crkve nego i za univerzalnu Crkvu u jedinstvenom prezbiteriju koji je nedjeljivo i univerzalni i mjesni.

Razmišljanje o svećeništvu

Budući da je ovo kontekst kojemu želim prilagoditi današnje razmatranje, smatram potrebnim napomenuti nekoliko misli o svećeniku i o tome što ga potiče da se posveti službi, a sve to u vidu govora što će slijediti o njegovu odnosu prema subraći.

Svaki je svećenik doista pozvan formirati se »kako bi bio povezan s ljubavlju Krista, Dobrog Pastira« (*Pastores dabo vobis*, 57) onom pastoralnom ljubavlju koja označava i prožima čitavo njegovo biće. Usrdno želim da tu pastoralnu ljubav kod svakog svećenika hrane i prate u rastu »četiri ljubavi«, koje trajno označavaju njegov život i duhovnost, čitavu njegovu osobu, u vidu njegova odnosa s drugim svećenicima i narodom Božjim: ljubav prema Kristu, ljubav prema svetoj euharistiji, ljubav prema Crkvi i ljubav prema Bl. Djevici Mariji.

Ljubav prema Kristu

Pogrešna je predodžba smatrati da svećenik uvijek uspijeva održati živu i istinsku ljubav prema Kristu. Osim grijeha, zanemaranje i zaboravljanje te ljubavi mogu ovisiti također i o činjenici da je svećenik ponekad toliko zauzet »Isusovim stvarima« da sam Isus nije više u središtu njegova zanimanja. To je nalik na dobru domaćicu koja očekuje važnoga gosta pa se neprestano trudi urediti kuću kako bi je našao urednu i sjajnu, a istovremeno ne primijeti kako je očekivani gost već stigao te, u ime željenoga dostojnog dočeka, gost ostane nezapažen.

Isus je taj koji daje smisao, jedinstvo i usmjerenost životu i službi svećenika; Njemu se svećenik u učeničkom hodu suobličava, najprije u sjemeništu, potom u službi; On mu povjerava dio svoga naroda. Stoga je bitno trajno osobno sjedinjenje s Isusom u molitvi, u razmatranju riječi Božje, u slavlju svete mise, u svim pobožnosti-

ma i pobožnim vježbama što održavaju živom Njegovu prisutnost tijekom dana.

Ljubav prema svetoj euharistiji

Djelujući u osobi Krista, svećenik po sakramentima dijeli milost i milosrđe Božje, a na zaista poseban način čini to slavljenjem svete mise. Naime, kadgod svećenik slavi euharistiju s narodom Božjim, koji mu je povjeren, uprisutnjuje Krista, Riječ Božju, omogućava da svjetlo Objave prode u srca vjernika i potiče ih da razmatraju otajstvo Božje i čovjekov poziv. Svaki put kada svećenik slavi euharistiju, iz Kristova križa izvire neizmjereno Božje milosrđe, koje kuca na vrata svih srdaca, pogotovo onih najzatvorenijih i neprijateljskih, ulazi u njih te preoblikuje ona koja se daju dotaknuti od milosti Božje, podiže svetce i proroke potrebne svijetu za ostvarenje Božjeg plana ljubavi.

Zato je nužno da svećenik nikada ne slavi euharistiju kao da je to za njega neka vanjska funkcija, puki obred. Dubina njegove molitve, ujedinjena s njegovom pastirskom revnošću kojom okuplja zajednicu te je vodi prema Gospodinu, učinit će da bude jedno s Isusom, kako bi euharistija postala izvorom i vrhuncem njegove osobne vjere, njegova svećeničkoga života i njegove pastoralne plodnosti.

Ljubav prema Crkvi

Još je uvijek prisutna izreka: »Krist da, Crkva ne«, i to ne samo kod nekih kategorija vjernika nego je prihvaćena, bar implicitno, i od nekih svećenika što se očituje u njihovu kritičnom i neposlušnom ponašanju kao da su »slobodni profesionalci (svećeničke) službe«. No Crkva je, znamo dobro, otajstveno Tijelo Kristovo i prezbiter ima središnju ulogu u ostvarenju otajstva Crkve na konkretan način; on je naime od Crkve, u ime Kristovo, pozvan; ona ga oblikuje; zaređen je od Crkve i za Crkvu i Crkva mu povjerava poslanje. Zato je svećenik pozvan ljubiti Crkvu takvu kakva jest, sa svim svojim božanskim i ljudskim čimbenicima, znajući da je ona »bolnica na ratnom polju«, kako papa Franjo često podsjeća, u kojoj treba djelovati da donosimo ublaženje, oprost i milosrđe. Ljubav prema Sve-

tom Ocu i svom biskupu, vjerna suradnja s njima, kao i pastoralna skrb za narod, redoviti su načini da dokažemo i hranimo tu ljubav prema Crkvi.

Ljubav prema Djevici Mariji

Svećenik koji ljubi Krista i dijeli Njegova otajstva dodjeljuje Mariji posebno mjesto u svom srcu jer je ona majka njegova Gospodina; naime, »svećenička duhovnost ne može se u potpunosti izraziti ako ne uzme najozbiljnije u razmatranje oporuku Krista rassetoga koji je želio predati Majku ljubljenom učeniku i, po njemu, svim svećenicima pozvanima nastaviti njegovo djelo otkupljenja«.

Od Marije svećenik uči živjeti za Krista, biti potpuno spreman darovati sebe zbog ljubavi, živjeti potpuno usmjeren na euharistiju i na darivanje samoga sebe. Dakle, za svećenika marijanska pobožnost nije samo sentimentalno pitanje; ona je utemeljena na čvrstoj stijeni Božje objave; to je ljubav koja grije svećenikovo srce te ne dopušta da ono presuši.

Bratstvo u današnjem svijetu

Nakon što smo razmatrali ovih nekoliko vidova duhovnosti i života svećenika u samome sebi te smo ga oslikali kao »učenika koji ljubi«, želim sada prijeći od »svećenika« na »svećenike«, shvaćene ovdje kao zajednica učenika koju Gospodin šalje da nastave Njegovo poslanje u duhu bratstva. Zato prije nego prikazem i razložim neke od konkretnih načina za ostvarenje takvog bratstva, čini mi se korisnim predstaviti neka opća zapažanja kako bismo bili bolje uvedeni u temu.

Prije svega, treba napomenuti da se posljedice globalizacije odražavaju na konkretan način u životu klera. Danas su zemljopisne daljine postale manja zapreka jer ceste su prohodnije, a prometna sredstva brža i komotnija pa olakšavaju putovanje. Zbog toga se događa da se svećenici sastaju češće kako bi zajednički dijelili različite trenutke osobnog života i pastoralne službe.

Mnogi se služe sredstvima društvenog priopćavanja – internetom i raznim društvenim mrežama – kako bi bili u vezi s drugima; ta

su sredstva, naime, ako se upotrebljavaju mudro, dragocjeno oruđe na raspolaganju Crkvi bilo za intelektualnu, duhovnu i pastoralnu formaciju, bilo za stupanje u vezu tamo gdje daljine predstavljaju stvarnu poteškoću. Tako subraća mogu ostati na razne načine međusobno blizu i u velikim biskupijama. Osim toga, zahvaljujući ovim sredstvima, svećenici mogu dati lijepo svjedočanstvo zajedništva i suradnje u modernom svijetu, koji je označen individualističkom kulturom pa kakvoća odnosa može oslabjeti na obiteljskoj i profesionalnoj razini.

»Pastoralno« bratstvo

Svećenici su pozvani potaknuti i oživjeti zajednice kojima su poslani, što je među glavnim zadaćama njihova poslanja. Doista, kako je opisano u Djelima apostolskim (2, 42), zajedništvo se ostvaruje najprije s vjernicima, ne samo jer su svi ujedinjeni istim krštenjem nego također jer zaređeni službenici u odnosu prema njima obavljaju službu pravog očinstva, a na korist rasta njihova krsnog svećeništva. U svakodnevnom životu ne nedostaje primjera lijepog i dubokog prijateljstva koje svećenika veže s vjernicima, kao na primjer povezanost s pojedinim obiteljima. U tim jednostavnim i bratskim odnosima svećenici nalaze, kao i Isus koji se rado zadržavao u Betaniji u kući Lazara, Marte i Marije, radost, ravnotežu i odmor.

Bratstvo koje treba biti svećeničko

Odnosi s laicima, koliko god bili lijepi i plodni, ipak ne mogu zamijeniti vezu koja se nalazi na višoj razini: ogromna većina svećenika shvaća da svećeničko ređenje stvara među njima, posebno unutar biskupije u kojoj obavljaju svoju službu, onu jedinstvenu vezu koju *Presbyterorum ordinis* naziva »sakramentalnim bratstvom« (br. 8). Upravo zato je biskupijski svećenik pozvan smatrati svoju inkardinaciju u biskupiju ne samo pitanjem kanonskog i stegovnog ustrojstva nego radije pozivom na zajedničko dijeljenje s biskupom brige i zauzetosti za pastvu određenog dijela naroda Božjega.

Njihova se istinska želja da ostvare u svakodnevici ontološku vezu koja proizlazi iz ređenja očituje u širokoj lepezi konkretnih

ostvarenja što ih učinkovito povezuju u susretu subraće koji pripadaju istom prezbiteriju. Postoji, naime, spontana potraga za odnosima koje sama pastoralna suradnja ne može u potpunosti zadovoljiti; postoji naglašena potreba da se nađu u jednostavnosti, u bratstvu i opušteno, jer što su veće daljine koje prostorno odvajaju svećenike, tim više se osjeća želja za bratstvom.

Braća oko oca

Naravno, ne može se govoriti o prezbiteriju, a da se ne spomene biskupa s kojim prezbiteri dijele pastoralnu odgovornost i brigu i koji za njega nisu samo »razboriti suradnici« nego i »sinovi i prijatelji« (*Christus Dominus*, 15 i 16). Svjedočanstvom biskupa i svećenika želja za sakramentalnim bratstvom izaziva također i potrebu jednostavna i povjerljiva odnosa između pastira biskupije i njegovih suradnika, kao braće i njihova oca; takav nepatvoren odnos donosi veću plodnost u obavljanju pastoralne službe.

Bratstvo i poslanje svećenika

Jasno izvire iz evanđeoskih riječi da se radi o dvjema dimenzijama nedjeljivo povezanim u zajednici Isusovih učenika ili, bolje rečeno, o dvjema stranama iste medalje. Služba prezbitera je, naime, određena za ostvarenje poslanja prezbitera u misiji od strane Isusa. Riječ je o pokretu, o dinamizmu, o poletu čitave Crkve koji su sv. Ivan Pavao II. i Benedikt XVI. nazvali novom evangelizacijom i što je papa Franjo, svojom naglašenom osjećajnošću za siromašne i posljednje u društvu, preuzeo, govoreći o izlasku Crkve prema periferijama.

Nekoliko riječi Svetog pisma

Listajući stranice evanđelja jasno vidimo kako je sam Isus povezo poslanje s bratskim zajedništvom onih koji ga ostvaruju. Tako kod Marka izbor Dvanaestorice ima svrhu da ih ujedini u zbor, da budu s njime i da ih šalje propovijedati (Mk 3, 14). Malo dalje isti Marko kaže kako je Isus poslao u misiju Dvanaesticu »dva po

dva« (Mk 6, 7), isto tako kaže i Luka o poslanju sedamdesetdvojice učenika (Lk 10, 1). I prva kršćanska zajednica bila je označena i prepoznatljiva po zajedništvu svojih članova. U knjizi Djela apostolskih čitamo da kršćani »Bijahu postojani u nauku apostolskom, u zajedništvu, lomljenu kruha i molitvama« (Dj 2, 42) i naglašava se da u mnoštvu vjernika »bijaše jedno srce i jedna duša« te da među njima »sve bijaše zajedničko« (Dj 4, 32). To se zajedništvo izražavalo i u evangelizaciji jer je poslanje bilo često povjereno malim skupinama osoba, kako nam to pokazuju putovanja apostola Pavla.

Zašto je Isus htio da zajedništvo i poslanje budu redovito sjedinjeni? To je On sam rastumačio tijekom posljednje večere: zajedništvo je izvor poslanja i preduvjet njegove učinkovitosti jer svjedoči snagu bratske ljubavi što izvire iz one ljubavi koja sjedinjuje Oca, Sina i Duha Svetoga. Poznat nam je Isusov poticaj apostolima koji se pretvara u molitvu: »Kao što je Otac ljubio mene tako sam i ja ljubio vas; ostanite u mojoj ljubavi... Ovo vam zapovijedam: da ljubite jedni druge« (Iv 15, 9.17). Ta »nova zapovijed« ima izričit misio-narski priziv jer je Isus molio za jedinstvo svojih učenika »da svijet uzvjeruje da si me ti poslao« (Iv 17, 21).

Kakvo bratsko zajedništvo?

Navikli smo možda misliti o zahtjevima zajedništva i o potrebi da ga izgradimo i očuvamo ponajviše ukoliko se odnosi na ekumenizam; međutim, ono je bitno i za redovit život Crkve i svakog prezbitera. Zajedništvo među svećenicima temelji se na sakramentalnoj zbilji jer svećeničkim ređenjem svi smo suobličeni Kristu, jedinom Svećeniku i Glavi Crkve. Svećenici su, s biskupima čiji su suradnici, jedno u Kristu.

Očitovati bratsko zajedništvo

Kako postići da ovaj zahtjev našeg svećeničkog bića bude konkretan i vidljiv? Ono se, prije svega, očituje u pastoralnoj suradnji gdje svećenici djeluju kao članovi jedinstvenog prezbiterija, u uzajamnu pomaganju i u zajedničkom traženju načina kako naviještati evanđelje sve do najdaljih periferija. Takvo obzorje i strateška

nakana ne bi smjeli biti odsutni u našim pastoralnim programima. Treba, međutim, paziti da zajedništvo ne bude shvaćeno samo kao sustavan oblik suradnje jer se ono temelji na sakramentu svetoga reda i rađa »sakramentalno bratstvo« (PO, 8). Nužno je stoga da se jedinstvo očituje u svagdašnjici i da svećeničko bratstvo prožima svaku dimenziju našega »biti«, a ne samo našega »činiti«.

Isto tako treba ujediniti naše snage da zajedno i bolje obrađujemo Gospodnje polje, ali treba također sjediniti i naše živote i naše osobne povijesti da se osjećamo kao prava »svećenička obitelj« u kojoj mladi surađuju sa starijima i zdravi pomažu bolesnima. Pozvani smo na obraćenje raspoloživosti srca za bratstvo, kako bi ono što propovijedamo o međusobnom bratstvu i ljubavi našlo potvrdu u našem životu.

Bratstvo i poziv na celibat

Živjeti u celibatu poseban je poziv od Gospodina, koji nas ne smije učiniti »samotnjacima« ili, još gore, »individualcima«. Taj poziv možemo njegovati u onim duhovnim prostorima samoće i u trajnoj sposobnosti da stojimo u sabranosti pred Gospodinom. Oko nas je toliko gužve i nereda, toliko glasova osoba, novina, radija i televizije, interneta... Svećeničkom mjerom i stegom moramo reći: »...moram uzeti malo tišine za svoju dušu; odalečujem se od vas da se sjedinim s mojim Bogom«, kako reče papa Luciani u, meni jako dragom, govoru rimskom kleru 7. rujna 1978. Poziv na celibat ne smije nas spriječiti da u našoj svakodnevnoj službi živimo i razvijamo niz odnosa, ali uvijek u osjećajnoj ravnoteži i stezi: odnosi s Gospodinom, sa subraćom i s vjernicima, a među ovima s prijateljima i našom obitelji; ti su odnosi nalik na tri noge stolica što se uzajamno podržavaju u ravnoteži, ako ih primjereno održavamo, i koriste našoj osobnoj i duhovnoj ravnoteži kao i učinkovitosti naše službe. Ne smijemo dakle omalovažiti pozitivan doprinos bratstva među svećenicima da dožive celibat u punini i radosno, da postignu osobnu sreću, iako katkada bolno, ali ne kao mjeru odricanja i uskraćivanja. Trebamo jedan drugoga da možemo rasti do punine naših mogućno-

sti, da možemo uzajamno dijeliti radosti i podržavati se u časovima velikog napora i duševnog klonuća.

Bratstvo u »svećeničkoj obitelji«

Postoje razni načini da sa subraćom ostvarimo u praksi sakramentalno bratstvo. Prvi je način u dragovoljnom susretu, makar kod stola za vrijeme obroka, poglavito da zajedno molimo i dijelimo riječ Božju, kao i zadovoljstvo i napore, jer to olakšava mladima i starijima neposredno uzajamno dijeljenje svih dobara. Doista, kao u svakoj obitelji tako i među nama svećenicima ima starije subraće, prema kojima je Sveti Otac pokazao više puta svoju brigu i pažnju; bratstvo koje nas povezuje nije vezano na životnu dob i, prema tome, dobro je da se pokaže u prihvaćanju starije subraće, koji su dali mnogo za svoju Crkvu te mogu biti pravom »riznicom« pastoralnog i duhovnog iskustva.

Izvrstan je oblik svećeničkoga bratstva također i duhovno vodstvo među svećenicima. Svaki svećenik stavlja u službu svog subrata vlastitu svećeničku milost, da ga podrži i pomogne u rastu njegove predanosti Kristu i Crkvi. Riječ je o temeljnoj službi, bilo među nama svećenicima bilo prema vjernicima. Poželjno je u tom bratstvu naći prostora i vremena za često slavljenje službe pomirenja, gdje ćemo uzajamno dijeliti milosrđe Božje. Naravno, milosrđa ne smije nikada nedostajati i u svakodnevnim odnosima među svećenicima, u uzajamnom i iskrenom opraštanju, bez negodovanja, što nam omogućava da prebrodimo razmirice i nesporazume koji su neizbježni i u najboljim obiteljima.

Biskupijska duhovnost i zajednički život

U »svećeničkoj obitelji«, u kojoj biskupovo očinstvo prati i podupire bratstvo među svećenicima, biskupijska je duhovnost zajednički nazivnik koji oblikuje i ujedinjuje sve svećenike u službi jedne mjesne Crkve. Definiranje bitnih elemenata i odrednica takve duhovnosti proizlazi iz skladne ravnoteže između pastoralnog života (označenog aktivnošću i širokogrudnim i požrtvovnim darivanjem sebe za dobro braće) i duhovnog života (što zahtijeva, kao nezaobi-

lazne uvjete za očuvanje svog svećeničkog identiteta, sabranost, tijesnu povezanost s Kristom, stegu i vjernost u molitvi). To ne sprečava da nezamjenjiva biskupijska karizma živi zajedno s drugim karizmama koje Duh Sveti nadahnjuje i o kojima se crkvena vlast pozitivno izjasnila. U tom kontekstu želim spomenuti svećenička udruženja koja učvršćuju i podržavaju službu svećenika aktivnih u određenoj biskupiji. Takva su udruženja brojna u svijetu i udovoljavaju raznim kriterijima, tako da svatko može pristupiti onom koje je najbliže karizmama koje mu je Gospodin darovao, kao i njegovu duhovnom osjećanju.

U svakom slučaju, za učvršćenje prihvaćanja biskupijske duhovnosti i ostvarenje pripadnosti prezbiteriju nekim osobitim odnosima jako je koristan zajednički život prezbitera, kao okruženje u kojem će doživjeti potpuno bratstvo i lijek protiv osame. Zajednički život je zahtjevan, jer vedrina i plodnost svakog zajedničkog života ovise o ljubavi. Čak je i jedan svetac, sveti Ivan Berchmans, znao reći: »moja najveća pokora je zajednički život«. Znamo naime koliko napora traži istinska ljubav, koja je ipak i velika podrška koja pogoduje skladnom razvoju osobnosti, obogaćuje duhovni život i postaje izvor za svjedočenje vjernicima. Razumije se da za biskupijski kler ne možemo shvaćati zajednički život kao obvezu, ali je ipak *Zakonik kanonskoga prava*, u skladu s vjekovnim iskustvom Crkve, prihvatio vrijednost i veliku korist što se nude svećenicima ovim sredstvom bratstva, pa u kan. 280 preporučuje »da se navikavaju na zajednički život«.

Zaključak

Prema dosad rečenom možemo shvatiti kako svećeničko bratstvo ima dvije blagotvorne posljedice: ono već samo po sebi evangelizira, jer svjedoči o zajedništvu među svećenicima, te se očituje kao učinkovita podrška za njihov osobni rast na afektivnoj i duhovnoj razini, i kao vrijedna uzajamna podrška za njihovu svećeničku vjernost. Bratstvo se među prezbiterima može ostvariti na razne načine, ali u svakom slučaju ono nije jednostavan preduvjet za poslanje, neke vrste «propedeutske faze» u vidu buduće evangelizacije. Na

temelju kratkih evanđeoskih odlomaka što smo spomenuli na početku i iznesenih razmatranja do sada, jasno slijedi da je bratstvo ujedno i poslanje; razni oblici bratskog života jesu djela evangelizacije. Treba to spomenuti jer kao kršćani i svećenici surađujemo čitavim našim životom i u svakom pogledu u poslanju koje nam je Krist povjerio; to je upravo poslanje, a ne jednostavni posao «na sat», koliko god plemenit i socijalno koristan bio.

PRIESTLY FRATERNITY: THE COMMUNION FOR THE MISSION

Summary

The Holy Father repeatedly reminds us that we cannot be joyful disciples of the Lord if we close ourselves in the individualism. On the contrary, he stressed the “beauty of the fraternity: being priests together, rather than following the Lord on our own”. Therefore, the sacramental fraternity is a perceivable and lived expression of belonging to Christ the priest, as an effect of the sacrament of Holy Orders. The priestly fraternity cannot be perceived as a set of relationships in a caste or in a club. It is a spiritual family which according to the New testament, surpasses the criteria of the familiar bonds, and becomes a reality rooted in the following of Christ (Lk 8,21). These relationships are similar to familiar ones, a sense of belonging and collaboration is present, of collaboration in work, service and communion in the feelings. This collaboration is revealed in the vicinity showed during the hard times, through sufferings and tiredness, loneliness and physical and spiritual pain. The priestly fraternity does not stem from a need or a circumstance of the present time (the insufficient number of priests), but from a sense of brotherhood, a common mission, that follows the formation in the same womb, the seminary, while being sent to bring happiness and Lord’s strength to the Christian communities of the same diocese.

Key word: the sacrament of Holy Orders, priestly fraternity, communion, mission.

